

LBRIS | We know
books

Pierre-Hervé Grosjean

FIȚI ȘI VOI PREGĂTIȚI

Repere spirituale

Traducere de
Christinne Schmidt și Marius Popa

Cluj-Napoca, 2022

CUPRINS

Introducere.....	5
A FI PREGĂTIT	9
CREDINȚA CA PRIETENIE	23
MILOSTIVIREA DINCOLO DE IERTARE	39
PRIETENIILE NOASTRE, ÎN SLUJBA MISIUNII.....	63
A CREDE, O DATĂ PENTRU TOTDEAUNA.....	83
CEI CARE SUNT PENTRU NOI „CAPI DE COARDĂ”	103
LUPTELE NOASTRE	119
MARTIRIUL CARE VA VENI	135
MARIA, STEA A VIEȚILOR NOASTRE.....	155
BUCURIA ADEVĂRATĂ	177

A fi pregătit

*Lui Romain, mort pentru Franța,
în 25 noiembrie 2019, la vârsta de 34 de ani.*

Marți-dimineața, 26 noiembrie 2019. Mă trezesc. Fac o scurtă rugăciune. Mă uit la telefon, pentru a verifica eventualele mesaje. În mod mecanic, arunc apoi un ochi peste informațiile zilei. Știrea tocmai a fost difuzată. Treisprezece militari francezi au murit ieri-seară în Mali. Numele lor nu sunt încă făcute publice. Se vorbește despre un accident de elicopter, survenit în timpul unei misiuni de luptă. Instinctiv, încerc să îmi amintesc dacă am cunoștințe printre tinerii de acolo. Aflu, apoi, că printre ei se numără șase ofițeri. E un lucru rar întâlnit. Armata așteaptă ca familiile să fie anunțate înainte de a face publice informațiile referitoare la identitatea victimelor. Mă gândesc la toți acei părinți și la soțiile cărora le telefonează sau la ușile cărora sună. Viața care se curmă. Lacrimile. De neînțelesul. Durerea. Trimit un mesaj către un prieten care tocmai a ieșit din armată, dar care păstrează contacte importante acolo, datorită funcțiilor sale anterioare. Dacă află ceva... sau când va avea lista de nume... Am un soi de presimțire, care se intensifică. Mă gândesc la un ofițer tânăr pe care îl cunosc. Romain. Vânător în brigada alpină. A plecat

spre Mali la sfârșitul lui septembrie. De câțiva ani, când era la Paris, venea în mod regulat să mă vadă. Detaliile încep să apară. Un prim apel telefonic... Mi se spune că există comandouri montane printre victime. Încă nu am numele... dar simt că e vorba despre el. O știu. Al doilea apel telefonic. Mă sună o doamnă: „Părinte, știu că Romain vă vizita. Mi-a vorbit despre dumneavoastră. Sunt mătușa lui. Fratele meu tocmai mi-a telefonat. Romain a murit, e unul dintre cei treisprezece. Voiam să știți. Ținea mult la dumneavoastră.” Mi-am oprit mașina. Rezist, e momentul să-i mulțumesc... să bâlbâi câteva cuvinte: „Era un băiat bun, spuneți-le părinților lui... L-am văzut înainte de plecare... Era pregătit.” Închid. Și plâng. Sunt bulversat.

Inima unui preot este o inimă de tată. Așa cum un tată își iubește copiii, așa îi iubim noi pe cei care ne sunt încredințați, atât pe enoriașii din parohii, cât și pe cei pe care avem șansa de a-i însoți. Îmi reamintesc ultima noastră întrevedere. Îl binecuvântasem înainte de a ne despărți. Îi revăd chipul zâmbitor în prag. Omul meu de contact mă resună, cu lista de nume. Nu-l cunosc decât pe Romain. Îi explic. Trebuie să fi simțit că plâng. Nu pot decât să îi spun cât de mult îl apreciam pe acest băiat... „E greu”, îmi spune, sobru. Știe ce înseamnă să pierzi unul dintre oamenii tăi. A trăit și el această realitate, chiar pe aceleași terenuri de misiune. Înțelege și știe ce trăiesc familiile și prietenii lor în momentele respective... În continuare, totul se ține lanț. Sosirea familiilor, ceremonia de omagiere la Domul Invalizilor – o liturghie militară magnifică, sobră și dureroasă –, rugăciunea de priveghere. A doua zi, familia

poate, în cele din urmă, să primească trupul neînsuflețit al lui Romain în casa ei din sudul țării. Mă alătur lor seara, să veghez în preajma sicriului. Prietenii, rudele se succedă. Mi-e greu să conștientizez. Trebuie să scriu predica pentru înmormântarea din ziua următoare. Biserica e plină. În primul rând, familia lui, strânsă într-o parte, atât de demnă. În cealaltă parte, comandantul și camarazii săi. Unii dintre ei se aflau cu el în Mali. Au insistat să fie de față, în acea uniformă de comando de munte pe care Romain o adoptase cu mândrie. Era șeful lor. Mă simt, în același timp, trist și foarte mândru de el, de viața lui dăruită, de angajamentul său. Cu toții par să împărtășească aceste două sentimente îmbinate. În predica respectivă, am insistat asupra acestei intuiții: Romain ne învață ce înseamnă „a fi pregătit”. După eveniment, am meditat adesea la această temă, în lumina vieții sale și a plecării sale. Mă gândesc la alți tineri pe care i-am putut însoți și care au plecat atât de repede, atât de curând spre Bunul Dumnezeu. Fie că au avut timp să se pregătească sau nu, acest sentiment revine frecvent: erau pregătiți. De ce? Ce înseamnă asta?

Contrar față de ceea ce s-ar putea crede, nu e vorba despre a cultiva frica de moarte, nici despre a ne fixa asupra morții noastre viitoare. Nu e vorba despre moarte. E vorba despre viață. Romain însuși o prezintă.

„A fi pregătit” nu înseamnă „a vrea să mori”. Suntem creați pentru a trăi, iar Romain, precum și camarazii căzuți alături de el, mai avea atât de mult de dăruit, de construit, de îndeplinit. Nu alegem să murim. Dar consimțim la

ideea că moartea poate surveni, iar această atitudine dă un sens nou întregii noastre vieți. „Lucrul pentru care accepți să mori este singurul care te poate face să trăiești”, scria Saint-Exupéry. Aceasta este întreaga măreție a vocației militare, întreaga noblețe a idealului care îi animă pe pompierii noștri, pe medicii echipajelor de urgență, pe jandarmi sau pe ofițerii de poliție: ei sunt de acord să-și dea viața, dacă va fi necesar. Ei știu că asta face parte din vocația lor. Dincolo de atașamentul legitim față de propria viață și față de iubirea alor lor, ei sunt încă și mai atașați de îndeplinirea misiunii lor: a sluji, a proteja și a salva, până la dăruirea totală a vieții lor. A fi pregătit înseamnă a-ți fi înțeleles misiunea.

Într-o scrisoare pe care Romain a lăsat-o pentru părinții săi, în cazul în care vreodată avea să i se întâmple ceva, el scrisese aceste cuvinte atât de clare: „Am plecat fericit, împăcat, conștient că se putea întâmpla oricând...”. El dorise și acceptase acel loc în deplină libertate, fiind absolut conștient de ceea ce i s-ar fi putut cere să dăruiască. În ziua aceea, urcând în elicopter, Romain era de două ori „în uniformă de serviciu”. Purta uniformă de luptă și, în inima sa, era deja dăruit. Era pregătit.

A fi pregătit nu înseamnă a-ți dori să mori, ci a fi conștient că moartea „poate veni”. Chestiunea aceasta nu le este rezervată doar militarilor. În Evanghelie, Isus li se adresează tuturor atunci când le cere să aibă coapsele încinse și luminile aprinse, pentru ora la care Stăpânul va veni să îi cerceteze. Suntem creați pentru a trăi întregul

timp care ne-a fost rezervat pe acest pământ, însă având deja în inimă consimțirea noastră cu privire la momentul în care va trebui să plecăm. „Patria noastră este sus în cer...”*, am cântat aceste versuri atât de des... Creștinul păstrează aceste cuvinte în mintea lui. El este pe deplin angajat în viața lumii, dar știe că se află doar într-un pelerinaj. Lumea aceasta nu este, pentru el, orizontul ultim. Suntem creați pentru a-l vedea pe Dumnezeu. Am integrat, oare, în mod profund, acest adevăr? El luminează sensul vieții noastre, cu bucuriile și încercările sale. Ne aflăm pe drum... Am înțeles, oare, faptul că moartea – care poate surveni în orice moment – nu va fi un eșec pentru noi, ci „intrarea în viață”, cum scria Tereza de Lisieux, sosirea la capătul pelerinajului nostru, vârful urcușului nostru? Faptul că ne gândim la vârf nu ne abate de la cale. Dimpotrivă, gândindu-ne la bucuria atingerii acestui vârf, dobândim forța de care avem nevoie pentru a persevera pe cale, pentru a o urma și a depăși toate obstacolele întâlnite, pentru a ne dăruia acestui drum în mod deplin.

Desigur, ne poate fi frică de ora aceea, de ceea ce nu cunoaștem, de ceea ce nu stăpânim. În mod deosebit, ne poate fi frică de suferință. Ne poate fi frică pentru apropiatăii noștri. Dar, la urma urmei, așteptăm această întâlnire? În ceea ce mă privește, da... și în mod profund. Cu toate acestea, nu mă simt tocmai curajos. Mi-e frică de a-mi fi frică. Mi-e foarte frică de suferință. Dar am sentimentul din ce în ce mai adânc că suntem pelerini pe pământ. Poate din

* *Patria mea* este unul dintre cele mai celebre cântece intonate în memoria răposaților [n. tr.].

cauza faptului că i-am văzut pe unii plecând, uneori atât de devreme. Am sentimentul că toate bucuriile, toate încercările noastre ne pregătesc pentru altceva. Avem aspirații atât de mari! Aceste rânduri scrise de Guy de Larigaudie*, un lider cercetaș și explorator care a trăit o viață plină de aventuri minunate, înainte ca el însuși să moară pentru Franța, în 1940, răsună în inima mea:

„Atunci când, în fața mării, a deșertului sau a unei nopți pline de stele ne simțim inima plină de iubire neîmplinită, e mângâietor să ne gândim că vom găsi dincolo ceva mai frumos, mai larg, ceva pe măsura sufletului nostru, ceva care va umple acea imensă dorință de fericire care reprezintă suferința și măreția noastră, ca oameni.”

Și adăuga, probabil presimțind că va fi chemat să-și dăruiască viața mai curând decât ar fi crezut:

„O aventură scurtă: treizeci, cincizeci, optzeci de ani poate că trebuie traversați cu dificultate, înarmați precum o barcă săracă în căutarea acelei stele călăuzitoare care este reperul nostru unic și singura noastră speranță. Ce contează rafalele de vânt, furtunile sau calmul absolut al mării, din moment ce există această stea!”

Autorul conchide astfel:

„Fără ea, nu ne-ar mai rămâne decât să ne dăm sufletul și să ne distrugem din cauza disperării. Dar lumina ei este acolo, iar căutarea și observarea ei transformă viața umană

* *Étoiles au Grand Large*, Seuil, 2011.

Într-o aventură mai minunată decât cucerirea unei lumi sau urmărirea unei nebuloase. Aventura aceasta nu depășește puterile noastre. E suficient să mergem spre Dumnezeu nostru pentru a fi la înălțimea Infinitului, iar aceasta legitimează toate visurile noastre.”

Totul este spus aici, și este spus atât de bine! Înțelegerea scopului vieții noastre ne permite să o descoperim, să o înțelegem și, în consecință, să o trăim ca pe o aventură minunată. Trăim această aventură cu ceea ce suntem, inclusiv cu fragilitățile și greutatea noastre. Avansăm târâș-grăpiș pe acest pământ, trăgând după noi limitele, lipsurile, păcatele noastre... Cu toate acestea, încercăm să iubim și să ne lăsăm iubiți. Bunătatea și măreția lui Dumnezeu ne fac capabili de iubire. Încercăm să „slujim cum putem mai bine”, conform promisiunii pe care mulți dintre noi au făcut-o, într-o seară de vară. Ne petrecem timpul luptând împotriva acelorași demoni, în aceleași bătălii. Din ridicare în ridicare, învățăm să ne iubim pe noi înșine, așa cum suntem. Învățăm îndeosebi să ne lăsăm iubiți, de către acela care ni se revelează ca Tată, Frate și Prieten. Acesta este, fără îndoială, miezul aventurii: să învățăm să ne lăsăm iubiți! Suntem chemați să facem lucruri frumoase pe acest pământ, începând prin a-i sluji pe frații noștri. Strălucitoare sau ascunsă, reușită sau încercată, viața noastră tinde spre acea „stea”, spre acea ultimă oră pe care nimeni nu o cunoaște: ora întâlnirii. Da, viața în această lume este frumoasă, deși nu este ușoară. Dar cred din toată inima că ea ne pregătește pentru o frumusețe încă și mai mare. Și că toate bucuriile din această lume vor păli în fața celei de a auzi, într-o bună zi, când momentul va sosi: „Bine,

servitor bun și credincios [...]; intră în bucuria stăpânului tău!” (Mt 25,21).

„A fi pregătit” nu înseamnă nici „a fi perfect”, de parcă într-o zi, după ce am atins o oarecare perfecțiune umană, am putea spune: „Suficient!”. De parcă într-o zi l-am putea privi pe Domnul ca de la egal la egal, spunându-i: „Acum am dreptul de a merge în Cer.” Mântuirea care ne-a fost oferită va fi întotdeauna un dar, și niciodată o datorie. Un dar cu mult peste meritele noastre! Cel care va veni să ne caute ne va găsi săraci. Vom avea întotdeauna nevoie de milostivirea sa. Și cei mai mari sfinți s-au spovedit până la finalul vieții lor! Nu inventau păcate... Înseamnă că încă aveau nevoie de a se converti și de a se lăsa ridicăți. Și, totuși, erau pregătiți!

Nici Romain nu era perfect. Dumnezeu singur cunoaște secretul inimii lui. La fel ca oricare dintre noi, și el avea propriile lupte și propriile slăbiciuni. Dar cred că pot spune că Romain era pregătit pentru că era autentic în fața lui Dumnezeu, pentru că se afla în prietenie cu el. Mi se pare că a fi pregătit ține și de aceste aspecte. Nu înseamnă că ți-ai câștigat toate băcăliile, ci că ești pe calea de a le purta cu generozitate. Nu înseamnă că ai ajuns în vârf, ci că ești pe drum, cu dorința de a ajunge acolo. Romain avea o dorință autentică de Dumnezeu, căuta voința Lui, voia să o înțeleagă, să o pătrundă, pentru a adera mai bine la ea. Suferea pentru că nu reușea de fiecare dată. De aceea, a cunoscut adevărate lupte interioare. Dar a luptat mult pentru a învăța să iubească și să se lase iubit, să aibă încredere, să fie

liber, să aleagă adevăratele bucurii. Romain avea umiliința de a ști să se lase ajutat. Își lua forța de a se ridica și de a merge mai departe din sacramentul Euharistiei și din cel al Spovedaniei. Într-unul dintre ultimele sale mesaje îmi transmitea că se ruga rozariul și că învăța, astfel, să se abandoneze. Romain era deschis harului lui Dumnezeu, voia ca El să-și îndeplinească lucrarea, găsea mijloacele de cooperare cu această lucrare a lui Dumnezeu în viața lui. Înainte de a pleca în Mali, a vrut să se oprească la sanctuarul Notre-Dame de Laus, unde s-a spovedit. Voia să trăiască acea „Opex” ca pe o amplă reculegere. Recitind retrospectiv parcursul său, rămânem impresionati de modul în care Dumnezeu l-a pregătit, în mod misterios, dar real, prin întâlnirile, reculegerile, reuniunile și reconcilierile, lecturile și sacramentele primite. În acea zi de 25 noiembrie, Romain era „pregătit”, iar acesta era rodul lunilor și al anilor care au precedat-o.

Suntem pregătiți, pentru că i-am permis lui Dumnezeu să lucreze în noi. Pentru că am fost disponibili în fața Lui, pentru că l-am lăsat să-și făurească opera în noi, pentru că am acceptat să credem că, prin intermediul întâlnirilor și al evenimentelor, El poate să ne fie alături. Suntem pregătiți pentru că ne lăsăm să fim pregătiți, pur și simplu. Fără îndoială că, fiind conștienți de acest lucru, discernem mai bine sensul unor perioade din viața noastră. Timpul de așteptare, de secetă sau dezolare, care pare nesemnificativ,

* În temeni militari, *Opex* desemnează o intervenție a armatei unei țări în afara teritoriului său național, așadar, o „operațiune externă” [n. tr.].

nu este, totuși, un timp pierdut. Adeseori, Dumnezeu ne pregătește pentru marile daruri și pentru marile angajamente în tăcere și în timp. Isus însuși a trăit o viață ascunsă, la Nazaret, timp de treizeci de ani: viața de copil, de adolescent, iar, apoi, de tânăr muncitor. O viață umilă și săracă, destul de uimitoare, în final, atunci când, după această perioadă, descoperim că El era Mesia cel atât de mult așteptat! Lumea trebuia mântuită, iar Isus construia cadre de lemn... Dar Dumnezeu știe ce face și ce permite. Încă nu era ceasul Lui. Timpul lui Dumnezeu nu este timpul oamenilor. Dar nimic din viața noastră nu este inutil atunci când trăim uniți cu El. „De fapt, știm că toate conlucrează spre binele celor care îl iubesc pe Dumnezeu, adică al celor care sunt chemați după planul lui” (Rom 8,28). Fidelitatea noastră în a-L urma, în aceste perioade uneori dezolante sau banale, ne pregătește pentru a rămâne fideli în momentele mai puternice sau mai mărețe. Micile „da”-uri pregătesc marile „da”-uri.

Așadar, suntem pregătiți atunci când trăim în mod deplin fiecare clipă a vieții, fără a aștepta la nesfârșit „marele moment” sau ceea ce va veni „mai târziu”. Nu ne pregătim pentru căsătorie în ajunul mării sărbători, ci în cei zece ani care o precedă! Bărbatul sau femeia capabili să spună „da” în acea zi sunt rodul celor zece ani (și poate chiar mai mulți) în decursul cărora au învățat să se păstreze, să se pregătească, să se construiască, să slujească și să iubească! Toți acei ani au permis, încetul cu încetul, formarea inimii de soț sau de soție, a unei inimi de tată sau de mamă, capabilă să se dăruiască în ziua potrivită. La fel se întâmplă în cazul

unui preot sau al unei călugărițe. Micile „da”-uri pregătesc marile „da”-uri. Isus ne-o promite în Evanghelie: „Bine, servitor bun și credincios! Peste puțin ai fost credincios, te voi stabili peste multe...” (Mt 25,23). E foarte încurajator să știm că până și ceea ce ni se pare a fi o perioadă „obișnuită”, ne semnificativă, a vieții noastre, până și cotidianul, uneori foarte banal și repetitiv, are întotdeauna valoare în ochii lui Dumnezeu. Lui îi place să se folosească de acest timp pentru a ne pregăti pentru marile daruri, marile angajamente și marile etape ale pelerinajului nostru.

A fi pregătit înseamnă și a trăi în acel „har sfințitor” despre care vorbește Biserica. Am putea să îl considerăm ca o stare „de prietenie” cu Cristos. Aceasta nu presupune doar a nu avea „păcate de moarte” pe conștiință. Firește, a fi „în prietenie” cu Cristos implică faptul că ne-am împăcat cu El, dacă păcatele noastre ar fi putut răni sau rupe relația dintre noi și Dumnezeu. A fi în prietenie cu Cristos implică și faptul de a încerca zi după zi să Îl iubim și să Îl urmăm, dincolo de sușuri și coborâșuri. Este o prietenie care perseverează și pentru care luptăm fără a ne descuraja! Această dorință perpetuă marchează în mod profund alegerile noastre, deciziile noastre, traseul nostru. Ca orice prietenie, ea implică faptul de a fi cu adevărat alături de Domnul și de a-L alege în mod autentic: „Doamne, tu știi toate, tu știi că te iubesc”, îi răspunde Petru lui Isus. Acest răspuns este îndeajuns pentru Cristos: „Paște oile mele!” (In 21,17). Dumnezeu consideră că Petru este din nou pregătit, cu toate că în urmă cu trei zile Îl renegase. Petru plânsese pentru acea prietenie pierdută, pentru acea legătură întreruptă din vina